

EDINOST

„EDINOST“
 Izhaja po trikrat na teden v šestih izdanjih ob **torških, četrtnih in sobotnih**. Zjutranje izdanje izhaja ob 8. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri zvečer. — **Obojno izdanje stane:**
 za jeden mesec . . . 50, izven Avstrije f. 1.40
 za tri mesece . . . 1.50
 za pol leta . . . 3.00
 za vsa leta . . . 10.00
 Na naročbo brez priložne naročnine se ne jemlje ozir.
 Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v **Trstu** po 2 nč., v **Gorici** po 3 nč., **Sobotno večerno izdanje v Trstu** 3 nč., v **Gorici** 4 nč.

Oglasi se računajo po tarifi v peštu; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega tiskanih vrstic. Pošilana osmrtnice in javnoznanstvene, demokratske oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu: ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, kor nefrankovana se ne sprejema. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema **upravitelstvo** ulica Caserma 13. Odprte reklamacije so proste poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

„Edinosti je moč!“

Poslanec Spinčić o iredenti.

Govoril v seji poslanske zbornice dne 15. decembra 1893.

(Po stenografskem zapisniku.)

V.

Izgredi proti državi z veleizdajskim namenom.

(Dalje.)

Čujte, kaj se je letos dné 18. avgusta primerilo v nekem hrvatskem mestecu. Na lepi liburniški obali, katero bi c. kr. vlada potem šol tako rada poitalijančila, in kjer sem pred kakimi desetimi leti govoril z nekim odločno italijanski mislečim možem, ki mi je rekel, da je jezik njegovega srca hrvaščina, jezik kruha pa italijanščina, tam je zadnjih deset let zapostavljenje Hrvatov od strani c. kr. vlade tako napredovalo, da se je letos že sledeče zgodil. Nekdo je vprašal mladega moža, učiteljskega pripravnika, prišedšega iz šole tega mesteca, ali ne gre k maši. In ta je odgovoril: Ne, k maši za cesarja ne grem; če bi bila maša za Garibaldija, za kralja Umberta in za kraljico Margarito, potem bi šel. (Čujte! Čujte!)

V teh zadnjih letih so bili otroci v tem mestecu tako vzgojeni, da so prav pogostoma, skoro vsaki dan, klicali „Evviva l' Italia! Evviva Umberto!“

Mladenič, katerega sem prej omenil, dobil je podporo, kakor sem čital, od deželnega odbora isterskega, ki sicer slovenskim učiteljskim pripravnikom in pripravnicam nikake podpore ne daje in takisto tudi od društva „Lega nazionale“.

Dne 19. avgusta 1893 dopoldne, torej dan po cesarjevem rojstnem dnevu, zaprli so v Trstu 25letnega farmacevta Erminija Niederkorna, rojenega Goričana. Kot uzrok temu se je navedlo razširjanje revolucionarnih spisov. „Il Piccolo“ prinesel je dotično poročilo, torej smem tudi jaz to stvar omeniti. Mladi mož se je bavil s kemijo, da bi jo porabil v politične svrhe, — najbrž za izdelovanje petard. Zanimljivo je tudi to, da je neki c. in kr. poročnik v rezervi tega mladega moža že leta 1888 ovadil radi irredentističnih činov. Vršila se je pri njem hišna preiskava, a našlo se ni nič, ker je bil že prej o preiskavi obveščen. (Čujte! Čujte!) On je bil oproščen, čast-

nik pa radi žaljenja časti v prvi instanci obsojen. Da je v Italiji — navesti hočem nekatere izreke o iredenti, ker nekateri gospodje dvomijo, da kaka iredenta sploh obstoji — stranka, ki se imenuje Italia irredenta in da ima svoje privržence tudi v južnih provincijah monarhije, dokazalo se je v procesu, vršivšem se dné 17. in 18. decembra 1891 na Dunaji. To se je naravnost priznalo, in sicer ni tega priznal samo državni pravnik, ampak tudi zagovornik. Zatoženci so bili oproščeni, ker se jim ni moglo dokazati, da so zvežuje listov te stranke dobivali z njihovo vednostjo.

„Javna tajnost je,“ pisal je neki drugi list, „in nikomur v Avstriji neznan, da je v Trstu stranka, ki bi — na pol prikrito, na pol odkrito — rada postavila in Krasu zeleno-belo-rudeče mejne količe. („Neue Freie Presse“ z dné 16. aprila 1893).

Pri kazenski razpravi, vršivši se pred Graškimi porotniki dné 27. aprila 1893 proti trem Italijanom iz Trsta, rekel je Tržaški državni pravnik Taddei v dotični zatožnici . . . (Nemir in klici: Končajte!)

Podpredsednik dr. Kathrein: Prosim mir!

Posl. Spinčić: Citiram, da bi se mi ne reklo, da govorim to, kar mi pride na pamet.

Podpredsednik dr. Kathrein: Prosim, gospod poslanec, nadaljujte.

Poslanec Spinčić: Drž. pravdnik je rekel, da nekatere osebe — citiram — zadnja leta v Trstu uprizarjajo demonstracije, katerim je namen združitev Primorske s kraljevino Italijo

Svoje mišljenje izražajo pri patrijotičnih dogodbah v naši in italijanski državi, in sicer s čini, ki spravljajo imetje in življenje miroljubnih državljanov v nevarnost.

Mej navadne demonstracije spada metanje petard in razširjanje revolucionarnih tiskovin. Mej slednje spada v prvi vrsti list „L' Eco dell' Alpi Giulie“, ki se sicer tiska v Milanu, pa se smatra za domače glasilo in kateri izdaja „Circolo Garibaldi“ v Trstu.

O priliki desetletnice usmrčenja Oberdanka, torej l. 1892, v noči od dne 27. na 28. septembra, razširjala se je v Trstu podoba Oberdanka z nadpisom

je Lotika vesela in srečna, pozdravljajoč ga glasnimi vzkliki. On pa, poljuhil jej je roko le dostojanstveno, jako resno povprašujoč po očetu.

— Oho, ali si se že povrnil? Torej, kaj je novega v Zagrebu? — oglasil se je starček, ki je ravnokar prišel iz vrta, oblečen v široko obleko iz ruskega platna. Njega dobri in debeli obraz je sijal od zadovoljnosti, videč Lotikino veselje.

— Prosim za par besedi na štiri oči — odgovoril je Jurica še resnejše. Ako „dovolite“, najboljšo bode v vaši sobi.

— Ali ne morova tudi tukaj? Sicer pa, ako želiš, pojdiva gori!

— In jaz? — vpraša Lotika. Lapsanović pa je od strani pogledal na Jurico.

— Na štiri oči, sem prosil — odgovori Jurica. Lotika pa se je stresla in solze so jej zalile oči.

Ko sta dospela v sobo, pričel se je Jurica najprvo nestrpno sprehajati po sobi, potem pa je pričel:

Mene so ovdili pri vladi, a vi veste dobro, kaj to pomeni pri uradniku. Prijavili so me, da sem vedno v tvoji — v vaši družbi, pri vas, ki ste nelojalni. . .

Jaz nelojalni — poseže starček živahno

„Giuglielmo Oberdank“ in s podpisom „Circolo Garibaldi di Trieste“. Še večje število teh podob se je v Trstu razširila v noči od 19. na 20. septembra 1892.

Redarji so to noč zasačili dva mladeniča, ki sta take podobe prilepljala na sprednjo stran velike vojašnice. Pri jednem našli so redarji 35 takih podob in izvod spisa „Canti della patria a Giuglielmo Oberdank“. V prodajalnici jednega teh prijetih mladencev našli so redarji drugi dan 390 takih podob in zemljevid, na katerem so bili Trst, Istra in Trentin zarisani kot del kraljevine Italije. Zasledili so tudi tretjega sokrivca, pri katerem so tudi našli prepovedane knjige in spise.

Za to pravdo je bilo zadnji hip delegovano porotno sodišče Graško, iz česar se vidi, da c. kr. drž. pravdnikstvo Tržaškim porotnikom ni zaupalo.

(Konec prih.)

Politiške vesti.

Deželni zbor Gorlški. V seji dne 10. junija je deželni glavar mej drugimi naznanil tudi peticijo gorlških zdravnikov, da se zgradi v Gorici norišnica za vse Primorsko. Ta peticija se je izročila posebnemu odelku, kateremu je načelnik dr. vitez Tonkli. Volitev posl. Alf. Coroninija se je potrdila soglasno. Predlog dež. odbora, da se za vrditov plazov pod Sedlom v Kobariškem kotu dovoli iz dež. zaklada podpora 600 gl., se je izročil peticijskemu odelku. Poređilo dež. odbora o peticiji učiteljev glede volilne pravice se je izročilo pravnemu odelku, poročilo o novem lovskem zakonu pa posebnemu odelku. V šolski odelku so izvoljeni tudi poslanci dr. vitez Tonkli, dr. Gregorič in dr. Rojic.

„Südoesterreichische Post“. Pod tem naslovom je začel izhajati na Dunaju nemšk tednik, kateri izjavlja, da bode obračal glavno pozornost razmeram na avstrijskem jugu in pošteval kot posebno zadačo, kar najkrepkeje zastopati nemštvo na Kranjskem, Primorskem ter po obmejnih krajih sosednjih dežel. Že iz tehniških izrazov, kakoršni so uvajajo sedaj, je razvidno, da se bode list urejeval v nemškonačionalnem duhu. Vidi se, da propaganda za razprostranjenje nemštva do Adrije prodira dalje in dalje. Geografske, ki izhajajo v Nemčiji, govore tudi o tu omenjenih po-

vmes, ko se je že poprej jezil vsled vedenja Jurico — jaz nelojalni, ki sem se z Jelačičem bojeval za cesarja in domovino, jaz da sem nelojalni, ki sem kri prelival, jaz, uh, kedo si drzne to reči meni?

— Potolažite se, vas prosim, ne prihajajte na dan s takimi neumnostmi; kajti danes je mej nama razmerje povsem drugače, kakor je bilo doslej.

— Za prestol in dinastijo kri prelivati ter ostati dosleden onim načelom, ki so zahtevali in še danes zahtevajo prelivanje krvi, je pri meni tudi dandanes in še vedno lojalno.

— Pustiva to, pustiva, ker ne spada k zadevi! Sedaj se govori o odošnjih novejših dobe, ki so se spremenili dovolj tudi z ozikom na vaše nazore; vi pa ste še vedno nezadovoljni, govoreč proti postavi in vladi; in mimo tega ste še načelnik protivne stranke; vse vedo dobro pri vladi. Pred kratkim ste držali pri župniku neki govor, radi katerega bodeše z sodiščem imeli opravka.

— Pa naj bode; tudi za Bahove dobe sem bil v zaporu, to je meni v ponos. Kako pa prihajate do tega, dragi moj prijatelj, da tako govorite z menoj?

— Precoj, precej! Vi ste namenili po-

krajinah, kakor da bi bile nemške, in bi bili življi drugih narodov le zaneseno in raztresene naselbine in naselbinice. Analogno postopajo v Italiji v pogledu na isto pokrajino našega cesarstva, a modrost naših državnikov, kakor se kaže je slepa in gluha nasproti ne več prikriti resnici

Peixoto ostane. Avstrijski diplomatski zastopnik v Braziliji javlja na Dunaj, da ni resnična vest o odstopu predsednika Peixota. Nasprotno: vladino stališče je jako trdno.

Gališki Rusi na raznih shodih obsojujejo dovedanje oportunističko politiko Romančukietov ali takó zvanih „novo-eristov“ ter priporočajo složnost za opozicijo.

Poljski avstrijski opravčujejo sedanjo svojo politiko po novinah in na shodih, najbolj s tem, kakor da bi se ne mogli vezati z Mladočehi, katere celó opisujejo, kakor da bi uganjali protiaustrijsko politiko, obrneno zajedno proti katolištvu. Najbolje jo jeden poljskih poslancev zadel, ko je najvno izjavil se, da politika Poljakov ni slovenska, ampak poljska. Kakor da bi svet že davno ne vedel tega! Potem pa hočejo za svojo pogubno sobičnost pomoči pri ostalih Slovanih!

Ruske finance. Proračun za leto 1894 kaže 1,083.601.000 rubljev dohodkov in 1,083.610.000 rubljev stroškov.

Anarhisti. Dne 11. t. m. zjutraj na vas zgodaj so našli v Lvovu prilepljeno oglaso podpisane „Lvovski anarhisti“, v katerih je rečeno, da store anarhisti isto v gališki dež. zbornici, kar je storil Vaillant v francoski. — V Berlinu so zaprli anarhista Königa in Hildebranda, vodji čevljarskega štrajka. — V Londonu so bile po noči od 11.—12. velike demonstracije. Zaprli so dva anarhista, katera sta priznala, da sta gojila načrt, načevati brezposelne delavce, da prihodnjo nedeljo napadejo in oropajo londonske cerkve. — V Barceloni ne mara biti nihče porotnikom v razpravi proti anarhistom, zatoženim groznega atentata v gladališču „Licej“. Vlada je zatorej odredila, da pride vsih 10 zatečencev pred vojno sodišče, utemeljujejo svojo naredbo s tem, da je atentat v „Liceju“ v tesni zvezi s atentatom pri maršalu Martinez-Camposu. Bržkone ustrelje vse zatožence — V Anconi (Italija) počilo je ponoči od 10. na 11. več petard. Poškodovan ni nihče.

Dupuy izvoljen z nova. O volitvi dne 11. t. m. v Parizu je bil z nova izvoljen Dupuy predsednikom poslanske zbornice z 290 glasovi izmed 357 glasovalcev.

stati moj tast, jaz pa sem uradnik; kako se morova torej strinjati v nazorih?

— Mari ste znoreli, gorpod? Ali pa ste čez noč postali zabiti? Kakino je to besedičenje? Kake morote tako neumno govoriti, da jaz nameravam... mari niste vi mene prosili? — Te besede je Lapsanović izgovarjal ježno in povzdignem glasom.

— Oprostite, ne jezite se! Vam je znano gotovo, da jaz ljubim Lotiko zelo in da tudi ona mene ljubi. Naglašam pa, da je njena sreča odvisna od tega, če se poročiva čim prej. Uprav zaradi tega vežejo tudi vas nekake dolžnosti. Zlasti kot moj tast ne smete ostati na noben način taki, kakoršni ste bili do sedaj. Oprostite, dovolite mi vsaj, da izgovorim. Treba je, da... premenite svoje nazore na videz, ali vsaj pokazete, da ne podpirate več nezadovoljnih. Vi morete vedeti, da meni kot uradniku škoduje vse to; koristno pa mi bode, ako bode podpirali sedanje toženje merodajnih krogov. Treba uprta se tem narodnim agitacijam v tem okraju. Bode z mojim očetom, pristopite v njegov krog ter naznanite to javno — !

(Dalje prih.)

PODLISTEK.

Tri povesti brez naslova.

Hrvatski spisal Kaaverij Šander-Ojalski. (11)

Tretja povest.

(1860—1870)

(Dalje.)

Jurica je odšel. Zgubil je del svoje srečnosti. Hud je bil in jezen vsled te ovadbe, kajti uprav njega denuncirajo, ko je vendar postopal tako korektno! Za hip se ga je polastil tak obup, da je hotel zapustiti vse skupaj, se podati k Lotiki in prevzeti Slavkovec. Idočemu po dolgih hodnikih poslopja mu je bilo težko pri srou, mislečemu, da bi kedaj moral hoditi po istih potih brez svojega uradnega značaja kot kak kmet, ne da bi se mu slugo poklanjali ponižno, ter da bode ptujec v tem poslopju, dočim je bil doseđaj kakor na svojem domu. In vendar — to je prvo deželno poslopje! — Ne, ne! In v naglici je odprl visoka vrata. . .

Zvečer se konji povračal na Radojište. Početkoma mu konji niso bili dosta hitri, ko pa je bil blizu Radojišta, dozdevalo se mu je, da pride prekmalu tja.

Dospetišega na dvorišče pričakovala ga

Italijanski dvor. Rimski „Fanfulla“ javlja, da je odpovedal kralj dvorne plesne v Rimu in v Turinu ozirom na težki položaj v katerem živi sedaj italijanski narod.

Srbsko-avstrijski odnošaji. Srbska vlada je sprejela nepremenjene protipredloge avstrijske vlade na srbske predloge glede „obrta“. Dne 11. t. m. ste bili podpisani tolični izjavi in stem je poravnana obrtna zadeva.

Bolgarske finance. Proračun za leto 1894 kaže 101.077.550 frankov dohodkov in 102.270.982 frankov stroškov. Od teh se potroši 17¼ milijonov na izplačanje obresti javnega dolga.

Berlinska poslanska zbornica odobrila je v svoji seji dne 11. t. m. provizorni trg. dogovor s Španjko in zatem začela prvo čitanje zak. nacrta o davku na tobak.

Angleške mornarice. Iz Londona poročajo, da se ministerski svet baje ni sporazumel o pomnoženju vojae mornarice. V prihodnjem zasodanju mora se rešiti to vprašanje.

Različne vesti.

Okoličanom! Ravnokar smo prejeli od slavnega c. kr. redarstvenega vodstva naznanilo, da nam je visoko c. kr. namestništvo dovolilo razprodajo tudi po zgornji okolici. „Edinost“ se bode torej prodajala odslej:

pri g. Alojzu Goriupu na Proseku,
pri g. Edv. Draščeku na Občinah,
pri g. Ang. Taccaniju v Barkovljah,
pri g. A. Pogorelcu na Greti,
pri g. Sancin-Drejaču v Škednju,
pri g. Iv. Kramarju v Rojanu in
pri g. Gašperšiču pri Sv. Ivanu.

Posamične številke „Edinosti“ se prodajajo po dva novčiča, izvemši sobotno večerno izdanje, katero stane tri novčiče, ker ima podvojeno vsebino.

Odbor pol. društva „Edinost“ bode imel prihodnjo nedeljo svojo sejo ob 10. uri predpoludne v prostorih „Del. podp. društva“. Gg. odborniki in njih namestniki se posv. ljaže udeležiti se to seje v polnem številu.

Trgovinski minister grof Wurmbbrand pride v Trst baje 21. ali 22. t. m. Spremljala ga bode ta sekcijeska načelnika dr. Weigelsberg in dr. Korber.

Nov odvetnik. Trž. odvetniška zbornica je vpisala dr. Jurija pl. Basoggia kot odvetnika s sedežem v Poreču.

Deželni zbor tržaški ima svojo II. sejo dne 15. t. m. ob 7 uri zvečer.

Mestna občina je dovolila znesek 1200 gl. za popravek zgradbe v javnem vrtu (giardino pubblico), v kateri je kavarna.

Mednarodni zdravniški zbor prične svoja posvetovanja dne 24. t. m. v Parizu.

Posvetovanje radi skupnega koncerta vseh pevskih društev v mestu in po okolici se bode vršilo prihodnjo nedeljo ob 2. uri popoldne v prostorih „Del. podp. društva.“

Pevsko društvo „Hajdrih“ žna proseku priredi jutri v nedeljo svojo predpustno društveno veselico. Čisto nepotrebno bi bilo, ako bi hoteli pripraviti to veselico, kajti veselico na Proseku se pripravljajo najbolje — same, po svojih krasnih programih, še bolj pa po točnem proizvajanju vsake posamične točke.

Slavno c. kr. redarstveno vodstvo jelo nam je v poslednjem času dopokiljati svoje objave v lepi pravilni slovenščini. Da-si slavno redarstveno vodstvo izvršuje s tem le določila osnovnih zakonov avstrijskih in nam torej privoščila le toliko, kolikor nam gre po zakonu, vendar mu izrekamo tem pō em svojo zahvalo, da je jelo obzirneje postopati glede na slovenski živelj tržaški, kolikor se dostaje jezikovno ravnopravnosti. In ravno to dokazuje najbolje skromnost naših zahtev, da smo celó hvaležni, ako nam oblasti privoščijo to, kar nam gre!

Popravek. Poziv g. Hvastje na izbornikom in nadzornikom „Del. podp. društva“, objavljen v večernem izdanju od ponedelja, nam je popraviti v toliko, da se bode pričela naznanjena seja ob 6. uri in ne ob 8. uri zvečer.

„L'oste di Prosecco“. Mi Tržaški Slovenci izbrali smo si bili se slovenskimi okoličani vred poslanca, ki je bil nekdanj na Proseku gostilničar. Zato ga kaj radi naši lahonski isti imenujejo „l'oste di Prosecco“, češ, glejte, kaki so Slovenci, ki pošiljajo

krčmarje na Dunaj! Da jim ni poslanec Nabergerj trn v peti in da se je izneveril slovenskemu narodu, kovali bi ga gotovo v deveta nebesa in gotovo ne bi ga nikoli imenovali tako. — A, le počasi, laška gospōda!

Le poglejte: bivši cesarjevi namestnik v deželi Kranjski baron Winkler, porodil se je v kmetški hišici; goriški nadškof tudi tako, dani ima sedaj naslov kneza itd. itd. Kar namo slovenskega razumnštva, skorom vsi so v rani mladosti pavli govedo. Ali je to kaj slabega, ako se je človek vspel v človeški družbi na višjo stopinjo? Ali je to slabo, ako človek doseže to s bistro glavo? — O ne! ponosen je vsakdo na to, da je iz niša dospel tako visoko. Je-li kaj slabega, ako je bil naš poslanec gostilničar? O ne, saj je pošteno živel, saj si je pošteno služil vsakdanji kruh. Ako človek s poštenjem kaj doseže, je-li to morda kaj slabega? —

Glejte, tržaški Lahončki! Vai, kar nas je Slovencev v Trstu in v okolici, vsi smo pošteno dospel do tega, kar smo. Le poglejte našega slovenskega delavca, ki stoji na naši strani, ki se bori s nami vred, — ne služi-li on pošteno one krvavo groše? Le poglejte, kamor hočete, povsod najdete, da je pri nas poštenje doma, da smo s poštenjem dospel do tega, kar smo. Na naši strani ni nobenega, ki bi bil s petardami si pomagal naprej, na naši strani ni nobenega, kateremu bi se moglo reči, da je kedaj potarde metal ali pa da bi bil imel s petardisti kako zvezo.

Jeli tudi pri vas, Lahončki, tako? Morete tudi vi tako trditi? Roko na srce! Govorite, da slišimo! Ako nam ne daste odgovora, pa pustite v miru take osebe, ki so s poštenjem kaj dosegle, a ne s petardami! Tako ostanemo prijatelji, z a drugi buot“.

Žalostno znamenje. Trgovina v Trstu peša od dne do dne, to smo že mnogokrat naglašali. Sedaj imamo zopet nov dokaz, ker dne 2. januarja t. l. naznanilo ni nič manj nego 8, reci: osem trgovinskih hiš svojo likvidacijo, kar bi po domačo rekli: osem trgovinskih hiš je prenehalo — šle so na bobon.

Iz pevskih krogov. Iz okolice nam pišejo: Da je moč posamičnika le nevarna, to je že stara reč. Tako je tudi s petjem. Zato so se združili posamični pevci v društva, ki se kaj lepo razvijajo po vsaj naši slovenski okolici.

A to razvijanje, ta napredok v našem narodnem petju bil bi toliko večji, čim večja bi bila vez, katera bi družila različna pevška društva v jedno celoto — čim tesnejše bi bila vezna društva jedno na drugo.

Zveze nam je treba. Ako bi se mogla doseči zveza med vsami pevskimi društvi, prineslo bi to našem narodnemu življu mnogo dobrega. V zvezi bi se navduševala društva, tekmovala bi, ker vsak pevski zbor bi skušal doseči vse, kar bi ga storilo jednega drugima. V zvezi bi lahko podpirali šibkejše zborove in v zvezi bi se doseglo, da bi je ne bilo vasice po vsaj okolici, kjer bi ne imeli pevškega zbora.

Kako pa doseči to zvezo? Moj nasvet bi bil ta: Ker povsod treba vodstva, ustanovilo naj bi se v Trstu vodstvo, ki naj bi vodilo vsa pevška društva. Vodstvo naj bi določevalo pesmi, katere naj se ude vsi zbori. Ali bi ne bilo krasno, ako bi se po vsem tržaškem ozemlju razlegala jedna in ista pesem? Ako bi povsod prepevali lahke pesmi, ako bi se v mestu in v okolici razlegala jedna in ista lahka slovenska pesmica, to, dragi moji, bi v kratkem času izpodrinilo tisto laško petje, ki nas sramoti in zaničuje. Na delo torej, ker delavnih je bodočnost!

V nedeljo imajo pevška društva posvetovanje. Da bi se tudi o tem posvetovali in kaj ukrenili v blagor mile naše slovenske očitjave. To so iskreno želje

Staroga pevca.

Laške narodne pesmi. Tržaški umetniški krog je tudi letos razpisal nekatera darila onim „skladateljem-pesnikom“, kateri zveržijo najboljšo „narodno“ pesem za letošnji predpust. Lanski razpis daril je tržaško občinstvo osrečil s skladbo „Legi“, katera napada naš slovenski živelj nečuvno neravnopravnostjo. Ta pesem se je omilila tržaškim postopačem in pa otrokom, zahajajočim v Legine otroške vrte. Vzburila je pa tudi marsikako ogorčenost, zdražbo in pretep meji Lah in Slovenci. A vendar se še vedno prepeva ta pesem. Tudi letos se je toraj razpi-

salo darilo, ki se je minolo nedeljo v gledališču Rossetti podelilo nekemu Cantoni-ju; drugo darilo in pohvala sta se pa prisodila neki „skladateljici“ g.čni Černigoj, katera (čepav slovenskega imena in morda tudi rodu) deluje za poveličenje „laškega“ Trata. Radevedni smo, jeli tudi obseg letos skrpanih „narodnih“ pesmi tržaških za nas tako sramotilen kakor lani.

Dunajsko geografsko društvo bode imelo v kratkem slavnostno sejo na čast nadvojvodi Franju Ferdinandu d'Este, ker si je stekel mnogo učenjaskih zaslug o svojem potovanju okrog zemlje.

Hripa. Od vseh strani prihajajo vesti o tem neljubem gostu, o tej nebodijetreba, o hripi namreč. Za praznike bilo je v Trstu 14 tisoč bolnih na hripi, to je takih, ki so iskali zdravniške pomoči. Koliko bolnikov je pa bilo, ki niso potrebovali zdravnika, to ne vemo, a to pa vemo, da je ni bilo hiše, kjer bi ne bilo hripe. No, hripa ni na sebi tako huda, a hujše so posledice, ker jednemu ali drugemu bolniku je zapustila kako nevarno bolezen, navadno kako unetje.

Zadnja poročila iz Milana prinašajo vest, da je tamkaj nad 25.000 bolnih na hripi, ali kakor pravijo: na influenci.

Iz Št. Petra na Krasu nam pišejo: Dne 10. t. m. je umrl 16letni Anton Šabec, sin pok. Luke Šabca, bivšega župana in posestnika v Št. Petru. Njegova mačeha, sedaj poročena Jakš, stregla je mladeniču o njega dolgi bolezi s tako ljubeznijo in požrtvovalnostjo, kakoršno ne bi mogla v večji meri dokazati niti prava mati. Mladenič je hvaležno pripoznal to ljubezen svoje mačehe s tem, da jej je v svoji oporoki ostavil vse svoje, po pok. osetu podedovano imetje. To je res redok slučaj požrtvovalnosti, kateri zabeležimo tem rajši, ker sploh velja ime mačehe kot nekakšno strašilo.

Zverine v ženski podobli. Iz Solnograda poročajo, da je v tamošnji bolnici nekoliko dnij nek nesrečnež, kateri je bil zaprt celih 15 let v neki podzemski luknji v vasi Sant Wolfgang. Ta nesrečnež ni več podoben človeškemu bitju; svitlobe nikakor ne more prenašati in ker dolgih 15 let ni videl nikogar, niti ne ve, kako bitje se imenuje človek. Tudi ne more več govoriti; njegov glas je podoben pasjemu lajanju. Truplo njegovo je doslovno le s kožo pokrito živečo okostje. V podzemsko luknjo so ga zaprle lastna njegova mati in sestre, da si privojuje njegovo imetje. Hranilo so ga pčelo skozi neko luknjico, toliko, da ni umrl od glada. To brezsrčno žensko so zaprte.

Umri je večeraj popoldne v mestni bolnici 13letni Josip Švab, kateremu je izbil oko, kakor smo bili že poročili, 17letni hlevnar Anton Barbič pri Sv. Mar. Magd. Dolnji. Njegovo zadnje besede so bile: Oče, odpuščaj Barbiču.

Grozna nesreča pripetila se je v mestu Rotterdam-u. 13 otrok drsalo se je na ledu, kar so jim udere led pod nogami in vsih 13 otrok našlo je žalosten konec pod ledom. Ubogi roditelji!

Nesreča na morju. Dne 10. t. m. treščila sta blizo Neapelja parnika Sibilla in Scilla s tako silo jeden v drugega, da se je parnik Sibilla pogreznil. Do sedaj je znano, da so utonile tri osebe.

Zdravnik-samomorilec. V Berlinu se je otroval in si prerezal žile zdravnik dr. Ferd. Guttenberg, ki je bil poslan v Berlin od bavarske vlado. Trdijo, da je zblaznel od ogromnega dela.

Sodnjisko. Dne 11. t. m. obsodilo je deželno sodišče v Trstu Terezo Mahlič iz Kozine na teden dnij zapora, ker je pustila dne 26. oktobra min. l. svojega Slotnega sinčeka samega v kuhinji, valed česar si je otrok užgal oblačilo, so nekoliko opekeli in čez štiri dnij umrl za božjastjo. Nje soobtoženi mož Josip Mahlič je bil oproščen, ker je šel iz hiše še pred svojo ženo. — 15letni Karol Miklavčič iz Trsta je dobil dva tedna strogega, a postom poojstrenega zapora, ker ga je dne 7. decembra min. l. zasodil Lloydov stražnik Micol, ko je ukradel na parniku „Argo“ v Lloydovem arsenalu nekoliko oblačila. Miklavčič je popolnoma pokvarjen po balju; že v 12. letu je prišel s gosposko v dotiko zaradi tatvine.

Policijsko. Policijski oficijal g. Tiz je prijel po noči na 12. t. m. v ulici S. Antonio 26letnega Ivana Prinesida iz Zadra, ker je isti osleparil razne osebe s tem, da je zahte-

val, naj mu menjajo petak, ali pa je ponudil drobiža za 5 gl. in ko je dobil denar, jo popihal. Prinesid je obstal svoje goljufije. — Posestnici Rozi Sinigoj v Rojanu hšt. 219 je odnesel iz vrta nepoznan tat bakren kotel, kušaro in štiri golobe. — Gosp. Karlu St., stanujočemu v ulici St. Vito hšt. 7, je odnesel nekdo ženski plašč, vreden 70 gl. — Gospej Pasqui B., stanujoči v ulici Carintia hšt. 28, je ukradel na ulici drzen tat novčarko s 5 gl. 48 kr. denarja.

„Kažipot“ za Goriško deželo, kateri se tiska v „Goriški tiskarni“ g. A. Gabrščeka, izide koncem meseca. Kažipot je sestavljen jako vestno, tako, da bode obsezel najrazličnejše podatke in bode izborno slašil uradom in vsem stanovom. Kdor ga želi imeti, naj doloži „Goriški tiskarni“ svoj naslov in pa naročnino 1 gl. Isto velja za oglašce, kateri se sprejemajo še 14 dni.

Koledar. Danes (13.): Hilarij šk.; Veronika, dev. — Jutri (14.): Ime Jezus. — Ponedeljek (15.): Maver, sp.; Isidor, duh. — Solnce izide ob 7 uri 44 min.; zatonil ob 4 uri 34 min. — Toplota večeraj: ob 7. uri sjutraj: 0-2 stopinj, ob 2 pop. + 4-1 stop.

Najnovjše vesti.

Praga 12. Petero dopolnilnih volitev za deželni zbor v velikem posestvu je razpisanih na 8 dan februarja.

Madrid 12. Novo poslopje nemškega odposlanstva, v katerom še ni nihče stanoval, je pogorelo deloma.

Pariz 12. „Agence Havas“ javlja iz Melille: Mnogo se razpravlja o imenovanju Aliel Rubia kot paša okolice Melilake, ker je isti sovražnik Španjke.

Palermo 12. General Morra je zabranil izkroanje v Palermu Božidar Cahu, uredniku lista „Illustration française“ in risarju istega lista Staracu, katera sta hotela odposlati dopise in slike o gibanju v Siciliji. Cahu je bil častnik francoske vojske in tudi vojni pripobčnik generala Boulangerja. Osirom na izjemno stanje na otoku misli se, da ta naredba generala Morra ne provzroči diplomatskih spletk.

Rim 12. Danes se je osnoval poseben osrednji odbor vseučiliščnikov v nabiranje narodnih darov za žrtve v Aigues-Mortes.

Novi York 12. V neki ulici vzhodnega dela mesta našli so več bomb nabitih s dinamitom. Jedna je razpočila, poškodovavši jako hudo neko veliko poslopje in ranivši več v njem stanujočih oseb. Bombe so bile položene jedna poleg druge in zvezane s utiagalno vrvice.

Trgovinski brzojav.

Budimpešta. Pšenica za spomlad 7-49-7-50, za jesen 7-69-7-70 Koruza stara — — — — —, nova 4-90 do — — — — — za maj; za junj 4-91 — — — — — Oves za spomlad 6-72-6-74.

Pšenica nova od 77 kil. f. 7-48-7-50, od 78 kil. f. 7-55-7-60, od 79 kil. f. 7-60-7-65, od 80 kil. f. 7-70-7-80, od 81 kil. for. 7-80-7-90, R4 5-53-5-75; oves novi 6-71-7-20.

Ječmen 6-65-9-25; proso 4-30-4-70. Pšenica: Ponudbe srednje, popravekvanje malo Prodalo se je 20.000 intret. po trdnih cenah. Z drugimi vrstami žita vodno mala kupelja, cene mirne. (Vreme mrzlo).

New-York. Moka 2-35. **Budimpešta.** Spirit 15-50-16. **Vratislava.** Spirit 50* po 49-40 — 70* po 30-10. **Havre.** Kava Santos good average 103-75, za maj 101- —

Hamburg. Santos good average za januar f. 83-50 marec 83- —, maj 81½, trg dobro razpolagan.

Dunajska borza 11. januarja 1894.

	včeraj	danes
Državni dolg v papirju	98-05	98-15
„ „ v srobru	97-70	97-90
Avstrijska renta v zlatu	119-15	119-20
„ „ v kronah	98-90	98-70
Kreditno akcije	855-75	854- —
London 10 Lst.	124-20	124-50
Napoleoni	9-88	9-90½
100 mark	60-95	61-09½
100 italj. lir	43-50	43-50

Danes se je odprla nova gostilna „ALL' ISTRIA“

Piazza Piccola, (nasproti št. 1.)

Točijo se izbrana vina iz prvih kletj istrskih in proseških. Kuhinja dobra. Cene so zmerno. Nadeja se torej podpisani obilnega obiska od strani gostov.

Udani
JAKOB KUMER
bivši gostilničar „delle Rodi“.